

IRMA

Nummer 2 1988 Årgång 3

Tidningen som Informerar Dig om Reservmaterieförsörjningen från Arboga

Reservmaterieförsörjning för fpl 39

I början av 1992 är det tänkt att de första flygplanen i 39-systemet skall levereras till flygvapnet. Vid den tidpunkten måste således en reservmaterielresurs finnas uppbyggd för att tillgodose behoven för dessa flygplan. Det kan därför vara på sin plats med en kort information om projektet och läget på reservmaterielområdet.

Fpl 39 utvecklas av en industrigrupp (IG JAS) som består av SAAB-SCANIA (grundflygplan och systemsamordning), Volvo Flygmotor (motor), Ericson (radar, systemdator och elektronisk presentationsutrustning) och FFV (underhållsutrustningar). Projektorganisationen inom FMV består av ett sammanhållande projektkontor (PG JAS) med en projektledare (C JAS). Sedan är projektet uppdelat i ett antal delprojekt för olika specialområden. FMV:FUH är ansvariga för ett av dessa delprojekt nämligen det som skall svara för driftsäkerhet, underhåll och basanpassning. Under detta delprojekt finns en arbetsgrupp som kallas Ag DUBAS där FMV:RESERV-MATERIEL är representerat. Vid sju olika projektvärderingstillfällen skall IG JAS redovisa projektläget. Vid dessa tillfällen skall FMV bedöma sannolikheten för att de slutliga projektmålen kan uppnås. En utförlig teknisk beskriv-

ning av konstruktionen och aktuell status hos olika krav skall därför lämnas vid dessa tillfällen. En rapport, innehållande FMV totalbedömning av projektets status, skall upprättas och redovisas hela kedjan från CFV till regering och riksdag. Även mellan projektvärderingstillfällen sker naturligtvis en fortlöpande uppföljning från FMVs sida. Detta sker vid arbetsgruppsmöten, granskningar m.m. I dagsläget har vi nått fram till projektvärderingstillfälle 4.

Det avtal som finns upprättat mellan IG JAS och FMV är ett fastpriskontrakt. Det innebär att såväl typarbete som tillverkning av en första delserie skall ske till ett fast baspris som åsattes 1981. Priset räknas sedan upp efter givna regler för att följa penningvärdet. IG JAS skall dessutom leverera ett reservmaterielpaket som beräknas täcka ett initialbehov för den första delserien till ett fast baspris.

Det reservmaterielpaket som IG JAS skall leverera skall innehålla reservmotorer, utbytesenheter, subbytesenheter och reservdelar. FMV har sedan rätt att mot tilläggsbeställning förändra antalen i paketet. Vad avser reservdelar är senaste tidpunkt för denna tilläggsbeställning enligt avtalet 1990-01-01. En förteckning över innehållet i

paketet skall således tillställas FMV dessförinnan.

Då projektet innehåller en mycket stor mängd reservdelar kommer det att krävas en kraftig arbetsinsats när man skall bedöma reservdelspaketets innehåll och bereda en eventuell tilläggsbeställning. Dock skall man ha klart för sig att denna beställning endast avser den första delserien. De flygplan som ingår i delserie 1 skall så småningom modifieras för att få samma utförande som planen i en kommande delserie 2. Detta kan vara en anledning till att man skall försöka begränsa investeringen av reservdelar för delserie 1 så att den precis täcker behovet fram tills dess att samtliga plan har modifierats till delserie 2 status. Att genomföra en så exakt beräkning är naturligtvis lättare sagt än gjort men man bör i alla fall undvika att köpa på sig alltför stora lager av reservdelar när man inte vet hur den slutliga konstruktionen kommer att se ut.

En annan faktor som påverkar förstagångsinvesteringen av reservdelar är flygvapnets uppsättning av krigsförband. Detta påverkar nämligen direkt minimibeståndets och utrustningslagrets storlek, dvs det antal reservdelar som behövs för att täcka utrustningsbehovet (U) samt de delar av ersättningsbehovet (E) och beredskapsbehovet (B) som skall lagras i fred. När ett krigsförband sätts upp måste dessa behov kunna tillgodoses även om man vet att flygplanen kommer att modifieras inom en snar framtid.

Att registrera alla dessa nya reservdelar i systemen FREJ och DELTA är ett annat stort och tidskrävande jobb. Förhoppningsvis kan registrering påbörjas när nya FREJ 88 tas i drift någon gång i september i år.

När man väl har daterat in grunddata för varje reservdel i FREJ och DELTA skall också beställningar, kontrollanvisningar, förrådsposter m.m registreras i DELTA.

forts sid 3

40 ÅR – Det var så det började...

sid 3

RESMAT:s Kombattantutbildning

sid 4-5

Reserverade tankar

sid 7

Ledar'n

av tekn dir Jan Savander

Förra numret av IRMA blev ett jubileumsnummer. Detta följs upp denna gång med en avslutande artikel av Åke Thorsén där han fullföljer historieber beskrivningen.

På senare tid har vi haft chefer för filiallagren samlade på kurs. Det har varit stimulerande för oss att träffa dem som tillhör de viktigaste kontaktmännen mot verkstäder och förband. Vi hoppas och tror att vi lyckats ge dem något också. Kursen kommer att upprepas, och då är vår förväntan att myndigheterna inser behovet av dessa kurser och låter dem åka som anges som målgrupper för kursen.

Just nu är ett dokument på väg ut till alla myndigheter i försvaret med ett innehåll som vi tycker är principiellt mycket viktigt. Det handlar om ny försörjningsmodell inom reservmaterielområdet. För en

del myndigheter är det väl inte så mycket nytt i detta, för andra kan det innebära nyheter. En sak är att dokumentet försöker rensa i begreppsfloran inom området genom att ge en del definitioner av begrepp vilka inte funnits eller varit otillräckliga tidigare.

En annan sak är att tydlig åtskillnad mellan freds och beredskaps-/krigslager eftersträvas. Principerna bygger givetvis på ÖB opverk och har därför försvarsgemensam karaktär. En praktisk konsekvens är att minimibeståndet (MIB), som skall täcka beredskaps- och ersättningsbehoven, fördelas för flygvapnets del ut till sektorerna. Dessa lager har hittills förvarats centralt. Utflyttningen blir omfattande av flera skäl. Vissa miloförråd blir berörda.

En följd av utflyttningen blir att centralförrådet kan ratio-

naliseras så att bättre effektivitet i freds-försörjningen kan uppnås. Aktiviteterna är samlade i ett projekt som vi kallar för projekt centrallager 90. Genom sin omfattning kommer projektet att beröra många. Projektledare är Sture Selemark, reservmaterielavdelningens ledningsstab.

FMV håller på med en organisationsöversyn benämnd Kontroll 88. Denna tillsammans med andra organisationsutredningar just nu inom försvarsmakten berör även oss på reservmaterielavdelningen.

Som på så många andra områden blir planerna för och intensiteten i det normala utvecklingsarbetet senarelagda resp avmattat så länge organisationsutredningarna pågår, förhållanden som många i försvaret berörs av. Men även detta har väl sin övergång.

Med vänlig hälsning

Jan Savander

Jan Savander

C FMV:RESERVMATERIEL

Ett spännande sponsringsavtal

Den 1 april 1988 skrev FMV:RESERVMATERIEL och Sveriges olympiska kommitté (SOK) under ett avtal om sponsring. SOK's motpresentation är att den olympiska devisen "Det viktigaste är inte att vinna, det viktigaste är att delta" ändras till "Det viktigaste är inte att vinna, det viktigaste är ". Dessutom ändras under avtalsperioden (QTREND = 3 år) symbolen "De fem olympiska ringarna" till "De fem olympiska o-ringarna". Det sista innebär

att RESERVMATERIEL också sponsrar orienteringsförbundet (Enhetskod 99 = två flugor i en smäll).

Andreas Rosén
ResmatS

REDS REFLEKTIONER

Ja, då håller Du äntligen ett rykande färskt nummer av IRMA i Din hand. Rykande ja, sommarvädret har hittills bjudit på många behagliga dagar. Därför kanske det passar med lite svalkande vinterbilder från RESERVMATERIEL's kombattantutbildning.

Vidare följer den avslutande artikeln av Åke Thorsén om RESERVMATERIEL's "tillkomst".

Redaktionen ber att få tillönska alla en lång och skön sommar!

Väl mött i höst

RED

IRMA – en kundtidning från FMV:RESERVMATERIEL

Ansv. utgivare: Tekn dir Jan Savander

Redaktion: Harry Jaantola
IngMarie Olsson

Adress: FMV:RESERVMATERIEL
"IRMA"
Box 1002
732 00 ARBOGA
Telefon: 0589-160 00

IRMA utkommer med tre nummer/år.
Nästa utgåva är beräknad till slutet av november -88
Manusstopp: 30 sept -88
Upplaga: 2000 ex
Produktion: ART, Arboga

Reservmaterieförsörjning för fpl 39

För att FMV skall kunna göra allt detta krävs att man får tillgång till en hel del materieluppgifter. När man registrerar förrådsposter måste man dessutom ha en plan för hur materielen skall vara fördelad.

Före leverans skall också utrymme reserveras i varje förråd som skall lagerhålla materiel till fpl 39. Den första delleveransen av reservdelar beräknas ske ett halvår före första flygplanleverans.

En intressant nyhet med fpl 39 är att man planerar att införa streckodsmärkning på materielen. Detta innebär en hel del nya möjligheter och

även vissa ändringar i hanteeringsrutinerna men detta skall vi inte gå in på närmare här.

Av de garantier som finns i avtalet kan det vara värt att nämna några ord om användningskostnadsgarantin (AKG). Denna garanterar att kostnaden för underhåll och reservdelar per flygtimme under en initialperiod inte skall överstiga en bestämd del av varje flygplans försäljningspris. Kostnaden för en underhållsmantimme regleras i avtalet medan priset för en reservdel skall vara det pris som gällde för denna reservdel vid respektive flygplans försälj-

ningstillfälle. Vid ett eventuellt kostnadsöverstigande skall IG JAS ersätta FMV för hälften av den överstigande summan. Beträffande uppföljningen av denna garanti är den för närvarande under utredning.

Vid sidan av avtalet med IG JAS köper FMV också en del utrustningar till 39-systemet från andra leverantörer. Dessa utrustningar kallas för direktleveranser och IG JAS har skyldighet att integrera dessa i det totala systemet. Reservmaterielfrågor för dessa direktleveranser måste lösas separat för varje objekt. Sammanfattningsvis kan sä-

gas att vi har ett stort arbete framför oss när vi skall anskaffa, lagerhålla, redovisa och distribuera ett optimalt lager av reservdelar för fpl 39-systemet som är ett av de största försvarsprojekten i Sverige någonsin. Ambitionen är att detta skall ske till lägsta möjliga kostnad och att vi kan åstadkomma en hög servicegrad. Det finns fortfarande en del frågor som är oklara men vi ser framtiden an med tillförsikt och hoppas att allt kommer att lösas sig till det bästa.

Mats Olsson
ResmatBP

Det var så det började... en jubileumsartikel av Åke Thorsén Del II

I förra numret av "IRMA" återfanns en bild av Helge Andersson, Åke Pernelid och Åke Thorsén ur "Bergtrollet" nr 2 1961, som ursprungligen illustrerade den ADB-tekniska utvecklingen inom flygvapnet i en artikel "Från hålkort till magnetband". Artikelens inledande avsnitt förtjänar att åter släppas fram i rampljuset, när tidigare epoker av flygvapnets pionjärarbete inom försvarets ADB-verksamhet skall beläggas.

I koncentrerad form:

Åke Thorsén ledde under åren 1950–30/6 1968 utvecklingsarbetet inom flygvapnets ADB-verksamhet vid hålkortscentralen/datacentralen i Arboga och tjänstgjorde fram 17/9 1950 ett par år vid hålkortscentralen under uppläggningsarbetet.

"Flygvapnets nya databehandlingsanläggning IBM 1401/7070 invigdes torsdagen den 22 juni 1961 i närvaro av bla chefen för flygvapnet general T Rapp och souschefen i flygförvaltningen general L Thunberg. Härvid uppnåddes ännu en milstolpe inom databehandlingsområdet i flygvapnet och i tunnel VI vid CVA, som på nära håll sett utvecklingen från enklaste hålkortsmaskiner till de mest avancerade databehandlingssystem.

Det började våren 1949...

Chefen för dåvarande verkstadsbyrån inom flygförvaltningen verkstadsdirektör S Bjarnholt lät genom chefen för byråns centralsektion ingenjör Å Pernelid föranstalta om en utredning, som syftade till att undersöka lönsamheten att mekanisera och kanske centralisera i första hand avlöningsuträkning och verkstadsbokföring (efterkalkyl) vid flygvapnets centrala verkstäder i Malmslätt, Västerås och Arboga. Utredningen anförtroddes nedskrivaren av dessa rader, som vid den aktuella tidpunkten tjänstgjorde som kamrer vid CVV.

Ganska snart konstaterades att mekanisering med hjälp av hålkort skulle medföra många fördelar och den årliga kostnaden skulle uppgå till något över 100 000 kr, vilket i allt väsentligt skulle uppvägas av minskade lönekostnader vid de centrala verkstäderna.

Redan innan flygförvaltningen tecknat kontrakt på erforderlig hålkortsutrustning växte aptiten – en tendens, som kanske något vanvördigt uttryckt skulle kunna sättas som kännetecknen på utvecklingen från ovannämnda utredning fram till dags dato.

Flygtidsredovisning med hjälp av hålkort hade börjat införas

vid flottiljerna och härvid utnyttjades hålkortsanläggningen vid Försvarets Civilförvaltning för de fyra flottiljer, som vid aktuell tidpunkt hade hålkortsmässig flygtidsredovisning. Denna redovisningsform skulle införas vid samtliga förband och omfatta såväl teknisk som personell redovisning. Flygstabens väderleksavdelning anmälde behov att stansa gjorda väderleksobservationer på hålkort för smidigare bearbetning av statistikmaterialet och – framförallt – det lekte verkstadsdirektören i hågen att mekanisera förrådsredovisningen inom flygvapnet.

En snabbutredning av anlita konsult gav vid handen att en hålkortsmässig förrådsredovisning var möjlig att genomföra under förutsättning att kalkylator med större kapacitet än dittills inom landet utnyttjade kunde erhållas från USA.

Den 5 mars 1950 tecknade flygförvaltningen det första kontraktet på hålkortsmaskiner till den blivande hålkortscentralen i Arboga.

Normalt föreligger ganska lång leveranstid på hålkortsmaskiner, oftast över ett år. Den tiden brukar vanligtvis användas för systemuppläggning, blankett- och hålkorts-konstruktion etc. För flygförvaltningens vidkommande in-

träffade den situationen, att maskinerna kunde omgående levereras på grund av att Försvarets Civilförvaltning hade beslutat sig för övergång till ett annat hålkortssystem (en åtgärd, som för övrigt resulterade i en återgång till det tidigare systemet redan efter ett par år). Efter kort betänketid bestämde sig flygförvaltningen att acceptera snabbleveransen i medvetandet om, att detta skulle komma att ställa stora krav på systemuppläggningsidan, som fick ytterligt kort tid på sig för sitt arbete.

Ett annat problem blev också att snabbt få fram erforderlig personal till hålkortscentralen. Detta löstes så, att vardera cv ställde en man till förfogande för detta nya arbetsområde, och på så sätt knöts A Jigelius, CVA, Å Greimer, CVM, och O Brogren, CVV, till hålkortscentralen, samtidigt som stansoperatriser kunde anställas genom utnyttjande av vakanta meteorologbeställningar på flygstabens väderleksavdelning.

Och så kom verksamheten igång under 1950...

Lokalfrågan löstes genom in-trång på materiallaboratoriets domäner i tunnel VI, också detta en tendens som åter-

Rapport från RESMAT:s kombattantutbildning

RESMAT har blivit krigsförband. Av den anledningen måste hela personalen genomgå sk kombattantutbildning, dvs lära sej klara självskydd, bevakning och verksskydd.

W9 anlände en långtradare med utrustning från F13. Alla deltagare utrustades med skyddskläder. Problemet kom när vi kvinnor skulle leta fram lämplig herrstorlek och därefter brottas med knappar i gylfen som dessutom kändes som fel håll (för tjejer). När man provade kläderna tänkte man osökt på den gamla visan: hans skor var för stora och hans mössa för trång...

Dag 1

Så var det dags att plocka på sej utrustningen och transporteras per buss till lektionssalen vid Rapps där vi blev undervisade om ABC-stridsmedel, dess verkningar och hur befintliga motmedel används. Sen blev det gasmaskens tur att tillprovas. Vi fick träna på att snabbt sätta på den (måste ske inom 10 sek vid gasanfall). Efter lunch blev det verkliga prov med gas och sanering. Nog känner man sej som kvinna fumlig och bakvänd och jag undrade just hur man skulle klara det om det blev allvar (gubben hemma fick nog se sej om efter en annan "mat-raska").

Dagen avslutades med en film som hette: Förebudet. En nog så uppskakande film om spionage mm som verkligen rus-kade om mej.

Dag 2

Dagen började med genomgång av åtgärder vid första hjälpen, chockverkan samt träning på konstgjord andning och "hjärtmassage".

Efter lunch info om vakt-tjänst, övning på isärtagning och hopsättning av pistol samt siktövningar.

Dag 3

Transport till skjutbanan för skjutövning med pistol. Hjärtat klappade litet extra när det blev verklighet med skarpa skott. Övningen gick ganska bra, de flesta träffade "gubben" som stod på 25 m. Efter en paus, med välsmakande kaffe och fralla, flyttades målet till 50 m. Det blev genast litet svårare, men instruktören var psykolog och berömde oss väldigt.

Efter lunch fick vi göra vapenvård och skriva slutprov.

Kontentan av det hela är, att man nu har provat på litet av vad man hört talas om från "lumparlivet", men det är bara att hoppas att man aldrig ska behöva använda lärdomen "på riktigt".

*En kvinnlig kombattant
tant Gunvor*

- Det är tur att min man inte ser mig i dom här byxorna!

- Undrar varför det är hårnät till hjälmen?

Vad händer om jag trycker här?

Stormarknad à la second hand.

Familjerabatt – köp sex, betala för fyra!

Det perfekta skyddet mot grannens surströmmingsskiva.

"Aj, släpp min tunga!"

"Släng dig i väggen Rambo" – oss tar du aldrig!

speglas under hela utvecklingstiden i form av ett stegradt lokalbehov, som tillgodosetts genom hålkortscentralens expansion i nämnda tunnel.

Hålkortscentralen ökade personellt och maskinellt. Snart var ett 30-tal personer sysselsatta med hålkortsbearbetning och det dröjde ej länge, förrän ytterligare en 604 måste kontrakteras för att klara de ständigt ökande arbetsuppgifterna samtidigt som allt flera sorterare, tabulatorer, collatorer etc levererades till hålkortscentralen.

I mitten av 1950-talet stod det klart, att beräkningskapaciteten väsentligt måste ökas och en ny typ av elektronisk kalkylator kontrakterades, benämnd IBM 650. Vid denna tidpunkt stod det också klart att utvecklingen i en allt snabbare takt gick mot en vidgad databehandling, vars omfattning man svårligen kunde bedöma. Som en preventiv åtgärd för framtiden var den 650, som levererades till flygvapnet av sådan typ, att den samma skulle kunna förses med aggregat för kommande eventuell användning av magnetband.

Tiden gick och hålkort kom till användning inom allt flera områden. Årsförbrukningen av hålkort steg till en storleksordning av 15 milj dvs ca 50 000 kort om dagen. De olika hålkortskartoteken blev allt större och i samband därmed allt svårhanterligare ur bearbetningssynpunkt. Övergång till magnetband blev aktuellt.

I föregående artikel i "IRMA" 1 1988 framhölls, att beslutet att anskaffa en stor datamaskin, som benämningen var under de första åren innan ordet "dator" tillskapades av nomenklaturexperterna, var ett stort steg emot det okända – att använda magnetband för administrativ databehandling, eftersom varken erfarenhet eller kunskap fanns inom landet.

Inom Matematikmaskinnämnden, som hade stort intresse av att använda magnetband för matematiska beräkningsarbeten i elektronrörmaskinen BESK, färdigställde Olle Dopping ett 40-tal frågor rörande magnetband. Den i "IRMA" 1 1988 omnämnda ar-

betsgruppen från flygvapnet fick i uppdrag att försöka få dessa frågor besvarade under sin planerade studie- och utbildningsresa till USA hösten 1959 – ett intressant uppdrag, som bemöttes välvilligt hos det stora antalet amerikanska företag, som gruppen fick kontakt med och där bla dessa frågor diskuterades. De flesta företagen besvarade sedermera de överlämnade frågorna skriftligen, arbetsgruppen sammanställde svaren och resultatet blev ett värdefullt dokument i utvecklingen att använda magnetbandet som administrativt hjälpmedel inom ADB-området.

Utöver flygvapnet tecknade Statistiska Centralbyrån (SCB), Thule-bolaget, ASEA, Volvo, Saab och Bofors kontrakt om leverans av IBM 7070. Alla befann sig i samma situation – att från grunden lära något nytt och okänt. En samarbetsgrupp bildades av de ansvariga för databehandlingen inom de nämnda företagen med den unika målsättningen att utbyta erfarenheter från utvecklings- och uppställningsarbetet, att hjälpa varandra för att undvika onödigt dubbelarbete och – nog så viktigt för de statliga myndigheterna SCB och flygvapnet, som skulle få de första IBM 7070-maskinerna – var överens om att under en treårsperiod inte anställa systemmän och programmerare från varandra.

Personal för de nya arbetsuppgifterna rekryterades efter omfattande test av intresserade inom flygvapnet – sammanlagt testades ca 300 personer, av vilka ett 50-tal anställdes under första hälften av 1960-talet. Efter den nyssnämnda treårsperioden lämnade ett flertal programmerare sin anställning vid flygförvaltningens datacentral i Arboga, som hålkortscentralen benämndes efter 1 juli 1961. Även om utvecklingen var förutskickad blev åderlåtningen av utbildad personal nog så smärtsam. Speciellt tyckte sig reservdelsförsörjningssystemet hårt drabbat, då man där hade stora förväntningar på den nya datorn och dess kapacitet, och personalbortfallet betydde långsammare genomförandetakt.

Men situationen bemästrades såväl personellt som maskinellt, och verksamheten kom igång planenligt. I tidigare artikel har berörts – och exemplifierats! – hur övergången från hålkort till magnetband innebar startsvårigheter, som dock övervanns och systemutvecklingen inom flygvapnet kunde fortsätta i oförminskad takt.

Efter ett par tre år var 7070:s kapacitet utnyttjad i så stor omfattning, att någon form av kapacitetsökning måste planeras. Härvid bedömdes, att en ombyggnad av 7070 till 7074 kanske skulle vara tillräckligt för flygvapnets behov, tills datorfrågan för försvaret i sin helhet hade klarats ut. Samordningsaktiviteter pågick i Statskontoret på försvarsdepartementets uppdrag, och för försvarsgrensförvaltningarnas del diskuterades samordning av hela förvaltningsverksamheten.

Inför den eventuella ombyggnaden av 7070 till 7074 planerades en omfattande provkörning av representativa delar av hela 7070-produktionen vid datacentralen i Arboga, bla 4 program från reservdelsförsörjningssystemet av varierande matematisk svårighetsgrad och volymmässigt stor dataomfattning. Provkörningen ägde rum i ett IBM testcenter i USA med för flygvapnets del mycket uppmuntrande resultat – med tidsfaktorn "1" för 7070-produktionen uppnåddes "0.46" för motsvarande produktion i 7074-anläggningen. Detta innebar, att kapaciteten vid datacentralen skulle fördubblas vid ombyggnad till 7074.

Beslut fattades av sådan ombyggnad, som verkställdes 1964 på datacentralen under dels en 3-veckorsperiod och dels en 2-veckorsperiod.

Erforderlig produktionskörning under dessa perioder genomfördes vid ASEA i Västerås som följd av tidigare omnämnda samarbete mellan 7070-intressenterna. Inom gruppen hade överenskommeelse träffats om växelvis reservmaskinsutbyte, vilket bla innebar, att ASEA kunde utnyttja flygvapnets anläggning i Arboga och att flygvapnet på motsvarande sätt kunde ut-

nyttja ASEA:s anläggning i Västerås. Produktionskörningarna vid ASEA genomfördes nattetid utan några som helst problem eller produktionsstörningar.

Statskontorets samordningsaktiviteter för försvaret inom dataområdet påverkade ej verksamheten vid datacentralen i Arboga i någon nämnvärd omfattning, men i ett avseende ville flygvapnet ej acceptera Statskontorets samordningssträvanden. Det gällde ett utarbetat förslag, att hålremsa skulle vara gemensam databärare inom försvaret i stället för hålkort, som flygvapnet använt sig av sedan starten 1950. Flygförvaltningen yttrade sig till Statskontoret i skrivelse den

14 juni 1967:

"I likhet med flertalet företag med tillämpad automatisk databehandling (ADB) inom såväl statlig som enskild verksamhet använder flygförvaltningen hålkort som datatransportmedel. Erfarenheterna härav har varit enbart goda.

Hålremsa som datatransportmedel i administrativt datasammanhang har relativt nyligen börjat användas hos vissa företag, men positiv erfarenhet av sådant slag, att en allmän övergång från hålkort till hålremsa kan förväntas, föreligger ej och förefaller i dagens läge fn helt uteslutet.

Hålkortet är ett dokumenterat praktiskt och tillförlitligt datatransportmedel, medan hålremsan enligt flygförvaltningens uppfattning har något av en spekulativ över sig i strävan att i vissa sammanhang åtminstone teoretiskt söka redovisa bättre lönsamhet av ADB-verksamhet.

I datasammanhang är tillförlitlighet en förutsättning för framgångsrik ADB-verksamhet. Av denna anledning anser flygförvaltningen, att hålkort bör komma till användning som datatransportmedel intill dess hålremsan eventuellt kommer att dokumenteras likvärdig. Flygförvaltningen finner det mindre tilltalande, att krigsmakten direktivvägen genom beslut av Kungl Maj:t ålägges medverka i denna spekulativa undersökningsverksamhet och vill på det bestäm-

daste avråda från att hålremsan på sätt Statskontoret förordar fastställas som enda datatransportmedel inom krigsmakten.

Flygförvaltningen vill dock ej motsätta sig att hålremsa provas i praktisk verksamhet även inom krigsmakten, men då i klart uttalad försöksform. Därest hålremsan i en framtid kan komma till samma praktiska användning som hålkortet i administrativt datasammanhang, kan därav eventuellt betingade förändringar beträffande datatransportmedel inom krigsmakten ske i samband med sådan systemutveckling som alltid förekommer inom ADB-området.

Flygförvaltningen anser

att – därest frågan överhuvud taget skall underställas Kungl Maj:t prövning – beslut av bindande verkan ej bör fattas beträffande datatransportmedel inom krigsmakten,

att eventuell erforderlig enhetlighet beträffande datatransportmedel kan ernås i form av rekommendationer,

att – därest beslut ändock bedömes böra fattas – beslutet bör utformas som en rekommendation att använda hålkort som datatransportmedel samt

att – om sistnämnda förslag ej accepteras – innan beslut fattas om hålremsans användning i administrativ databehandling inom krigsmakten frågan göres till föremål för förnyad utredning och då berörande hela den statliga sektorn. I utredningen bör ingå ADB-kunnig personal med praktisk erfarenhet av ADB-verksamhet.

Skulle flygförvaltningens ovan framförda synpunkter ej vinna gehör hos Statskontoret, hemställer flygförvaltningen att dess yttrande biläggas framställningen till Kungl Maj:t."

Frågan om bindande beslut att använda hålremsa som gemensamt datatransportmedel avfördes från dagordningen,

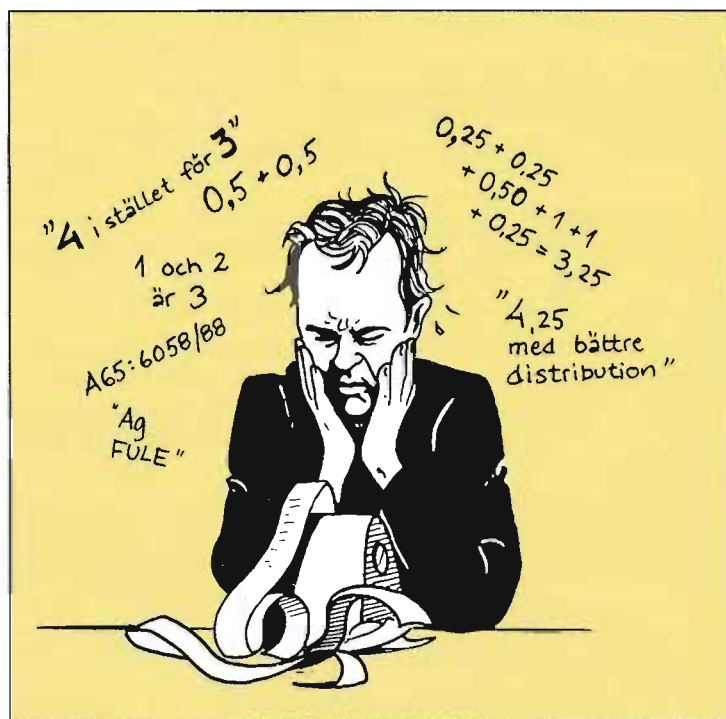
vilket innebar stora lättnader bl a för reservdelsförsörjningssystemet.

Genom sammanslagning av försvarsgrensförvaltningarna bildades Försvarets Materielverk (FMV) den 1 juli 1968 från vilket datum Datacentralen i Arboga fick ny huvudman. En framgångsrik utvecklingsepok för ADB-verksamheten inom flygvapnet avslutades och ändrade karaktär. Flygförvaltningens underhållsavdelning med dess centralsektion som ansvarig instans för dataverksamheten hade upplevt förmånen att bland de första i landet vara med om att starta ett pionjärbete inom ett område, som sedermera lavinartat har förändrats. Och som har utvecklats på ett sätt, som den statliga Databehandlingskommittén med överdirektör E Cardeius som ordförande och med bl a expeditionschefen K Linden från försvarsdepartementet och professor E Velander från Ingenjörsvetenskapsakademien (och ingen annan heller!) kunde drömma om. Kommitténs uppdrag var att "utreda statsförvaltningens behov av databehandlingsmaskiner och därmed sammanhängande frågor". Den tillsattes av Kungl Maj:t i oktober 1955 och upplevde som besvärande, att flygvapnet planerade att anskaffa en egen dataanläggning innan utredningen slutförts.

Vid en av försvarsdepartementet begärd information om flygvapnets datamaskinplaner, som lämnades en onsdagseftermiddag i slutet av 1958 av flygförvaltningens chef Torsten Rapp, Stig Bjarnholt och Åke Thorsén, avslutade Torsten Rapp sammankomsten med de nästan historiska orden: "Ni har hört våra argument – vi fattar beslut på fredag!"

Fredagsbeslutet om anskaffning av IBM 7070 noterades positivt även i försvarsdepartementet redan dagen efter (lördagarna var arbetsdagar ännu i mitten av 1950-talet!).

Med vänlig hälsning
Åke Thorsén

Reserverade tankar

Varje organisation, företag, förening etc har ett behov av att kunna beskriva sin verksamhet i olika funktioner. Denna beskrivning skall ligga till grund för den framtida styrningen och samtidigt möjliggöra en värdering av det resultat man åstadkommer. På ett mycket förenklat sätt kan detta formuleras som en process enligt följande.

Ett företag beskrivs med hjälp av funktionerna 1 och 2 som ger resultatet 3. så länge marknaden accepterar resultatet 3 fortlever företaget och det går bra. Men den dagen när marknaden kräver resultatet 4 ställs ledningen inför ett problem. Först brukar man utse någon som internt får göra en analys. Resultatet som då framläggs blir ofta att funktionerna 0,5 och 0,5 och 1 och 1 ger resultatet 3. Vi har alltså enbart brutit ner funktionerna i mindre enheter men resultatet är det samma. I detta läge kallar man ofta på en konsult som gör en utredning som visar funktionerna $0,25 + 0,25 + 0,50 + 1 + 1 + 0,25 = 3,25$, där det sista värdet 0,25 står för en mer effektiv produktionsstyrning. Men likväl kräver ju marknaden resultatet 4 för att företaget skall vara framgångsrikt.

Efter en snilleblixt vänder man sig till sina kunder som talar om att företaget med hjälp av en säkrare distribution ökar sitt värde med 1. Därmed är totalvärdet uppe i 4,25 och allt är åter frid och fröjd.

Denna utveckling är långsiktig och kräver många mellanlandningar, men det jag vill peka på är att vi på RESERV-MATERIEL är på väg att finna den felande 1:an enligt ovan. Vår process för att fånga upp vad marknaden kräver inbegriper just nu bl a

- Lagerchefsutbildningen och det som följer på den.
- Ag Lagerstruktur, vars rapport (A65:6058/88) ger många vinkar.
- Ag FULE (tillsammans med FMV:VERKSTAD, VFNN och lagerchefer).
- Regelbundna kontakter med FMV:VERKSTAD och FMV:FÖRRÅD.

Slutsats: Vi skall bli försvarets bästa försörjningsorgan för reservmateriel i samarbete med våra kunder.

Andreas Rosén
ResmatS

Utbildningsinsatser

Vi fortsätter vår utbildning av myndigheter till hösten med följande kurser:

Benämning	Riktad mot myndighet	Tid
Grundkurs i förrådsrutiner	A, M och FV	v 839
Uppföljningsmöte reservmaterieförsöjning/Kontaktmannaträff	Centrala, regionala och lokala myndigheter inom Hpg 1-5 Kontaktmöte i DELTA	v 841
Nya rutiner	A, M, FV och övriga	v 844
Grundkurs i förrådsrutiner	A, M och FV	v 845
Grundkurs i förrådsrutiner	A, M och FV	v 847

En kallelse utsänds till respektive myndighet ca en månad före utbildningens genomförande.

Frågor rörande utbildningsplanen eller önskemål om ökade insatser ställs till FMV:RESERVMATERIEL, Centralenheten, Margareta Dahlqvist tfn 0589/813 28. Angående DELTA-utbildning kontakta Gun Myrén tfn 0589/812 56 eller Anne-Marie Krus tfn 0589/812 63.

